

ОЛГА ЛАРИОНОВА
КРАЙ МОРЕТО, КЪДЕТО Е
КРАЯТ НА ЗЕМЯТА

Превод от руски: Валентин Михов, 1983

chitanka.info

Когато по повърхността останаха около хиляда и петстотин километра, Сергей Волохов още не можеше да каже точно обитаема ли е планетата или не. Трите малки спътника, край които профуча, приличаха на изкуствени, но и тук не можеше да се каже нещо определено.

Преди всичко — да кацне, а там ще стане ясно.

Волохов подаде програмата в своя кибердубльор: три обиколки и приводняване в екваториалната зона. Това — за всеки случай, ако нещо стане с него, с Волохов, защото тогава корабът все пак ще се подчини на волята и изчисленията на автомата. Всичко става, когато кацаш на непозната планета. Дори ако тя прилича на Земята, все пак е чужда, а и освен това кацаш за пръв път, ако не се броят задължителните учебни кацания на Регина-дубъл. Отгоре на това не ти работи метеоритният локатор, връзка също няма и самият си далече, немислимо далече, толкова далече, колкото никоой още не е бил, защото са достигнали най-много в шестата зона на отдалеченост, а сега ти си в седмата.

Корабът се движеше по стегната спирала, не бе направил още и една обиколка, но Волохов знаеше вече къде ще се опита да кацне. Ето там, на западната покрайнина на екваториалния материк. Там, където жълтият език на пустинята допълзва до самия океан, разделяйки тънката зеленикава лентичка на крайбрежната растителност. Удобно място. Ако тези, които са долу, нямат още космодруми, трябва да им се предложи да построят първия именно тук.

Волохов се усмихна — ах, тези контакти, възделените контакти, за които бълнуват първокурсниците от астронавигационните училища. Точно така фантазират — ще кацнем, казват, и веднага с общи усилия ще започнем да строим космодрум... Но нали преди всичко трябва да се кацне.

Той размърда рамене, проверявайки за последен път удобни ли са закрепващите системи, и рязко хвърли машината надолу. Няма защо да се навиват излишни обиколки, може да се кацне и на втората. Планетата си я биваше, даже нямаше нито един радиационен пояс и щеше да е обидно, ако се насади на някоя мърсотия тъкмо сега, когато до повърхността остават само някаква си обиколка и половина, и машината бавно навлиза в нощта, а тази нощ изправя насреща своя петнист гръб, изпъстрен с мътните размиващи се светлини на големите градове.

Волохов приземи машината на около сто — сто и петдесет метра от границата на приборя. Около половин час напрегнато изчаква дали няма да поддаде почвата под него, но приборите упорито фиксираха и безупречността на земната твърд, и безупречността на въздуха, и въобще цял един куп безупречности. Планетата изглежда бе решила да бъде добричка до края. Не бързай, каза си Волохов, точно сега е моментът да спреш и да не повярваш. Ако се съди по приборите, би могло да се излезе и без скафандър — така би постъпил и той, ако не беше сам на кораба, но сега, когато кацането мина толкова гладко, не искаше да рискува, макар че приборите твърдяха, че рискът е равен на нула. Все пак, за всеки случай...

Волохов още веднъж огледа цялата кабина, изключи осветлението и се измъкна в шлюзовия отсек. Там, зад титанираната врата на външния люк всичко е благополучно, каза си той, оглеждайки защитния биокостюм. Всичко е твърде благополучно... Той остави биокостюма и извади синтериклоновия скафандър с висша защита. Еластичната тъкан изглеждаше податлива и неиздръжлива на вид, но Волохов знаеше, че нито ацетиленов резец, нито ултразвуков нож, нито пряко лазерно попадение са в състояние да пробият тази гъвкава, полупрозрачна материя. На границата между шлема и яката имаше твърд пръстен и Волохов старателно провери здравината на шева. Съединението беше безупречно, но той педантично огледа всичко още веднъж, и още веднъж, докато не се убеди в своята абсолютна неуязвимост.

Неговият кораб не беше десантен бот. Беше малък, но надежден разузнавателен звездолет от системата „Количов“, който можеше да се спуска на планети от земен тип, но не повече. Не бе в състояние да носи всъдеход, та дори и най-портативния. Затова Волохов твърдо реши да не се отдалечава от кораба, а само да постои мъничко на чуждата планета — в края на краищата кой на негово място би се отказал от това? Той не започна да настройва извеждащия асансьор, а просто спусна аварийния трап, по който се добра до повърхността на приютилата го планета.

Повърхността си я биваше. Интересничка! Доколкото интересни могат да бъдат огромните дюни най-чист изумруден пясък. Ох, какъв материк, помисли си Волохов, ох, какъв прахосник: „Реки от злато тук текат и сал на мен принадлежат.“ Това, разбира се, не е истински

изумруд, но затова пък медните съединения в този минерал са предостатъчно. И какъв коефициент на вътрешно пречупване имат! Заслепява очите. И какъв нежен, напълно жив цвят. Трябва само да бъде внимателен с тукашната вода. Толкова много мед! А колко ли пък са полиметалите! Странно, че при такова богатство не са измислили и най-просто летателно устройство. При такива градове... Какво пък... Ние ще ги научим. Ще им построим и металургичен гигант. Но за всичко това трябва да се поправи фонът на междупланетната връзка.

Волохов се обърна, за да се вмъкне обратно в кораба и изведнъж видя, че откъм дюните, откъм страната на океана, затъвайки до глезените в зеления пясък, към него се приближава босоного момиче. Цялата ѝ дреха се състоеше от две парчета бяла тъкан, скрепени на раменете с камъни, за които в древни времена на Земята, без да се замислят, са предлагали половин царство — роклята беше пристегната с изплетено от тревни коланче. На Земята щеше да мине за не повече от петнайсетгодишна.

Тя се спря направо пред Волохов и проговори нещо с тъничко сърдито гласче. Волохов се усмихна. Тя отново заговори — този път това бяха отделни думи, всяка звучеше въпросително. По всяка вероятност питаше откъде е дошъл. От какъв град, от каква страна.

— От звездите — каза Волохов и посочи с ръка нагоре. Момичето също погледна нагоре и се намръщи, припомняйки си нещо.

— Зендзи? — попита тя неуверено.

Волохов стоеше нерешително. Може би „зендзи“ означаваше „дух“, „божество“, а може би момичето просто се опита да повтори неговите собствени думи и неволно ги изопачи. Волохов не знаеше как да му обясни да извика някой по-възрастен. Едва ли е само на този пустинен бряг. Но с упорството на дете момичето се опитваше да разбере какъв е този странен човек, облечен от главата до петите в такава горещина. Настойчиво и назидателно, както децата разговарят с куклите си, то повтаряше две думи. Вероятно това бяха едни и същи думи, но всеки път тя ги произнасяше на различни езици. И така — десет пъти. Момиченце, владеещо десет езика?... Да, нещо тук не е в ред.

Този едностранен разговор започна да омръзва на момичето. То махна с ръка от досада и изведнъж, пристъпвайки към Волохов го прегърна през врата. Волохов се вцепени. Пръстите ѝ бяха влажни и от

тяхното докосване синтериклонът на космическия скафандър тъничко, като стъкло, изскриптя. И тук Волохов почувствува как гъстият и горещ въздух нахлу под калпака на шлема. Ръцете му неволно се дръпнаха нагоре, но момичето го изпревари — то се повдигна на пръсти, протегна ръце и смъкна шлема от главата му.

Волохов опипа скафандъра. Тънка, здрава ципа. По-нагоре — съединителният ръбец, който се разтваря само под действието на особен импулс. Но този стик е цял. Затова пък малко по-нагоре той напипа тънък и остър край — синтериклонът беше разрязан. Синтериклонът, с който не могат да се справят нито диамантът, нито лазерът.

— Какво имаш в ръцете? — извика Волохов, забравяйки напълно, че тя не може да го разбере, като смешно сви глава в раменете, за да не пореже брадата си о втвърдилият се по линията на среза край на скафандъра.

— М? — попита тя.

— Ръцете! — отново извика Волохов и ѝ показа своите ръце — с дланите нагоре.

Момичето с любопитство погледна ръцете му и с точно такъв жест му протегна своите ръчички.

В тях нямаше нищо.

— Ръ-це-те! — изведнъж ясно и със същата настоятелна интонация повтори то. — М?

То повдигна едната си ръка.

— Ръка — каза Волохов. — Една ръка.

Момичето кимна, после поднесе ръка към устата си и наслюнчи пръста си. Волохов не успя и да мигне, когато то отново стремително пристъпи към него и прокара два пръста по скафандъра — отгоре надолу. Скафандърът бавно се разтвори и започна да пада на земята. Волохов извади единия крак, другия — скафандърът остана на пясъка.

— М-м — удовлетворено каза момичето. — Ръка. Ръце.

— Крак — осмели се Волохов, — крака. Глава, око, уста, нос.

Момичето повтаряше сериозно всичко. Волохов се огледа.

— Скафандър — каза той, посочвайки на дрипите синтериклон. — Или по-точно това, което беше скафандър.

Момичето се намръщи. После на лицето му се появи онова съсредоточено и упорито изражение, което имат кротките момичета,

играещи на възрастни със своите кукли. То протегна ръка и у Волохов отново се появи съмнение — няма ли да ѝ хрумне да смъкне още нещо от него. Но момичето просто докосна косите му и го погледна въпросително.

— Коси — каза Волохов, — ухо..., риза..., пръст..., шия..., шнурче..., часовник...

Тя вече не повтаряше след него. Ръката ѝ бързо и, както изглеждаше, безредно отскачаше от едно нещо на друго, но на нищо не се спираше два пъти. Скоро частите на тялото и простото му облекло бяха назовани: да провери запомнило ли е момичето този урок Волохов не се решаваше. Трябваше някак си да ѝ обясни, че трябва да доведе възрастните, но тук той попадна в задънена улица. Може би трябваше просто да я изгони, тогава волю-неволю тя щеше да се върне там, откъдето е дошла, и, естествено, да разкаже всичко. Но играта с непознатото същество, съвсем очевидно ѝ се харесваше и тя не се канеше да си отива. Волохов реши, че играта трябва да продължи. А после ще му мисли.

— Стоя — каза той и се изпъна в стойка „мирно“.

— Седя — рече и се стовари на пясъка.

— Лежа — той показа.

Момичето го погледна, наклонило мъничко глава встрани, бързо посочи себе си, после него и отново въпросително изхъмка:

— М?

Волохов стана. Не разбира. Не разбира какво я казва. Той изтърси пясъка от коленете си и за всеки случай каза:

— Чистя се. — Почеса се по тила. Тя отново изхъмка. — Не, не, това не е демонстрация. Просто мисля.

— М! — каза тя сърдито. Изглежда се сърдеше всеки път, щом той произнасяше нещо, без да обяснява значението. Нарушаваше правилата на играта.

Той реши да направи последен опит.

— Вървя — каза той и тръгна по склона на дюната. — Тичам.

Тя затича редом с него. Брегът се оказа съвсем близо — само пясъчните хълмове го бяха закривали.

— Океан — каза Волохов и простря ръка. Момичето отново се разсърди.

— Сега пък защо? Струва ми се не съм нарушил правилата. Това наистина е океан. По нашему.

Момичето зафуча като разгневено зверче и замаха с ръце към него. После ясно и демонстративно направи няколко стъпки.

— А — рече Волохов, — аз наруших реда. Ние минавахме глаголите. Вървя. Аз вървя — той направи две стъпки, — ти вървиш — той я посочи с пръст. — Ние вървим — той направи жест, обединяващ двамата.

Тя се спря.

— Стоя — каза тя, отпусвайки ръце и забавно вирна брадичката си. — М?

— Аз стоя, ти стоиш, ние стоим. — Волохов усърдно сочеше с пръст.

— М — каза тя удовлетворително. — Аз седя, ти седиш, ние седим, Скафандърът?

— Скафандърът лежи — каза Волохов. След това, което тя направи със скафандъра, той вече на нищо не се учудващо. — Той лежи.

— Аз, ти, ние, той. — Ти — м?

Волохов разбра.

— Волохов. Аз — Волохов.

— Фират — рече тя просто.

Тя се обърна и тръгна към водата. Седна така, че босите й нозе достигнаха до ивицата влажен, плискан от морето пясък. В трапчинките около петите й започна да се събира вода.

Волохов седна до нея. Нещо се промени. Промени се от мига, в който тя назова своето име. До тогава Волохов мислеше само за това, че трябва да поправя фона на междупланетната връзка и как да се внуши на момичето, че иска да говори не с нея, а с възрастните аборигени, затова нека тя да отиде и да ги повика. И още той се опитваше да не мисли за своя разрязан скафандър. А сега улови в себе си мисълта, че фонът може и да почака, а също и разговорът с възрастните, разговор по строго разработената програма, на невероятен хибрид от всички земни езици плюс математиката, сътворен чрез мъките на безбройните лаборатории на „теоретиците на първия контакт“, че всичко това не е важно и всичко това ще почака.

А най-важното и най-интересното — това е юмручето на Фират, в което тя нещо успя да събере. Юмручето бавно се разтвори — на мургавата длан лежеше купчинка зеленикав пясък.

— Пясък — малко разочаровано промърмори Волохов. Кой знае защо, той чакаше нещо необикновено и сега се ядосваше на своето очакване.

Фират бързо стисна юмручето си и отново го разтвори. Пясъкът, по всяка вероятност, се беше изсипал, а на дланта бе останало скрито до този момент камъче. Обикновено, сиво, сухо.

— Камък — Волохов разбра, че това просто е продължение на урока.

Фират още веднъж стисна и разтвори юмручето — вместо камъка сега там лежеше раковина.

Волохов се принуди да предположи, че онази раковина е била вътре в камъка и Фират, стискайки юмрук, е изчистила полепналата по нея люспа пясък. Разбира се, да се застави да вярва, че всичко е възможно тук, на този бряг, не бе никак трудно.

Но все пак камъкът беше къде по-малък от раковината. Той си заповяда да не се удивлява и не се удиви, когато вместо раковината на дланта се появи умрял и изсъхнал рак, после късче водорасло със син цвят и накрая мъничка златна рибка, потреперваща страхливо с плавничета. Той така я и нарече — „златна рибка“, но Фират тутакси я превърна в черна, после в бяла. Рибката търпеливо премина през целия слънчев спектър и за награда бе пусната в морето. След това дойде ред на мънички, не по-големи от кутре, човечета; ъгловати и условни, те напомняха рекламни джуджета и нямаха нищо общо с представата му за Малечко-Палечко.

Фират приглади гънките на роклята си и изсипа човечетата в скута си. Те се засуехта и Волохов с труд успяваше да коментира действията си. Фират не повтаряше нищо, само от време на време посочваше с пръст една или друга фигурка. Ако тя наистина запомняше всичко, което той ѝ говореше, би трябвало да си е съставила неголям, но твърде странен речник.

А може би нищо не запомняше? Може би тя просто му показваше своите играчки?

А ако запомняше неговия език, защо не направи нито един опит да го запознае със своя?

Този минутен размисъл, това мъничко спиране бе достатъчно, за да почувствува безкрайна умора. Волохов изведнъж разбра, че вече страшно дълго седи на този пустинен бряг, излъган от бавния ход на тукашното слънце, което все още лениво пъплеше към зенита, по същото време на земята отдавна би настъпила вечерта.

Той прекара ръка по челото си. Това е лудост — толкова часове да прекара под палецото слънце. И на всичко отгоре — чуждо, с неизвестен спектър на излъчване.

— Жега — каза той, обръщайки се към Фират, — трябва да отидем на сянка. Сянка — повтори той, сочейки синкавия силует, прострян на пясъка.

Фират погледна внимателно, после очерта с пръст контура на собствената си сянка и удовлетворено кимна:

— Сянка. Добре. Ето такава сянка — добре? — Тя разтвори ръце, сякаш разпери криле и бързо-бързо замаха с тях.

— Добре — каза Волохов, не съвсем уверено.

Фират бързо сложи два пръста в устата си и пронизително рязко изсвири. Волохов неволно се усмихна — толкова по момчешки, толкова по земному беше това.

Нещо зелено се издигна иззад по-далечната дюна и стремително се понесе към тях. Отначало на Волохов му се струваше, че това е малък летателен апарат, след това, че е птица. Когато пък се приближи, Волохов видя нещо, напомнящо риба скат — тясното змийско тяло, малкият изящен клюн и еднометровите платнища на полупрозрачните плавници превръщаха съществото в плоско четириъгълно килимче с трептящи ресни.

То неуверено застана на около два метра от тях, но Фират се тупна по коляното, както се прави, когато се вика куче.

Съществото жално изписка.

— Той се бои — каза Фират, обръщайки се към Волохов, и се засмя. — Той се бои ти.

Тя започна да говори нещо на непознатия си език, говореше ласкаво и наставнически, както през цялата тази сутрин говореше с Волохов.

Съществото още по-начесто замаха с краищата на плавниците си — Волохов не се реши да назове това криле и като се приближи

боязливо, увисна над главите на седящите, хвърляйки върху тях прохладна зелена сянка.

Веднага започна да се диша по-леко.

— Това е добре — каза Волохов, — но трябва да вървя в кораба. Да поправам.

— Да поправам? — попита Фират, като намръщи недоволно челцето си. — Говори разбрано.

Волохов безпомощно се огледа встрани. Някаква пръчица — навярно изхвърлена от морето — се валяше на пясъка. Волохов я вдигна.

— Моят кораб — повтори той, заравни пясъка и нарисува върху него напълно правдоподобните контури на звездолета, — той се счупи.

После издигна пръчката до нивото на очите си и демонстративно я счупи на две. Фират изплашено погледна счупената пръчица в ръцете на Волохов, след това бързо се обърна натам, където над пясъчните дюни се издигаше титанираният корпус на кораба.

— О — каза тя, — той се счупил, той...

Тя измъкна от ръцете на Волохов остатъците от клончето и започна бързо да дорисува около контура на кораба пунктирни разпръсващи се линии. Нарисуваният кораб сякаш се беше отърсил като патица и на всички страни се бяха разлетели стотици малки пясъчни пръски.

— Радиация? — досети се Волохов. — Не. Не се бой. Радиация няма. Не е този принципът на действие. А може би ти се страхуваш не от радиацията, а от нещо друго?

Фират внимателно го слушаше, вдигнала гъстите си недетски вежди, а после уверено и спокойно потвърди:

— Страхувам се.

Тя се изправи на крака и гърлено, протяжно извика, както викат хора, които искат викът им да се разнесе колкото се може по-далече и по-нашироко, защото оногова, когото викат, може да се намира и някъде наблизо, и някъде далече.

После Фират хвана Волохов за ръка и те тръгнаха към звездолета.

— Баща ми — каза Фират и в същия момент Волохов видя хората, излизачи насреща му иззад блестящото туловище на кораба.

Този, който вървеше отпред, ускори стъпките си и се приближи до Волохов. Те се срещнаха до самите стъпала на трапа.

Този мургав и черновежд човек напомняше добре избръснат асириец и приличаше на Фират толкова, колкото и всички останали негови спътници, също такива мургави и подобни един на друг, каквито са пингвините за хората и навярно хората за пингвините.

Човекът кимна на Фират и тя ниско склони глава. После докосна рамото на Волохов. По всяка вероятност излишни приказки като например приветствия тук не бяха приети, затова Волохов наклони глава, подражавайки на Фират и остави стопаните първи да задават въпроси.

Но новодошлите не зададоха въпроси. Те се приближаваха един по един, докосваха рамото на Волохов и само дружески, необикновено широко се усмихваха. Волохов потърси с очи този, който дойде пръв и когото Фират нарече татко, и изведнъж видя, че човекът вече се изкачва по спуснатата от кораба стълба. Волохов пристъпи напред с намерение да го последва, но почувствува, че силните пръсти на Фират здраво стиснаха китката му. Той рязко се обърна.

— Не трябва — каза момичето. — Ти не трябва. Те не разбират ти.

— Хубава работа — вдигна рамене Волохов. — А какво ще разберат изобщо?

— Те разберат твой кораб. Език кораба разберат всички.

— Но ти нали ме разбираш!

— Те нямат време да разбират ти.

— Да те разберат — поправи я Волохов.

— Да те разберат — послушно повтори тя. — Аз имах време да разбера и...

Тя безпомощно се огледа, сякаш това, което се опитваше да каже, беше някъде тук, наблизо и само трябваше да се намери. Но не го намери и с досада се намръщи.

Волохов не разбра какво искаше да му каже.

— Добре — рече той, — да се върнем към кораба. Ти мислиш, че те ще разберат какво е станало там и ще го поправят?

Фират с досада се намръщи, сякаш искаше да каже: защо трябва да се повтаря едно и също?

Така мина около половин час.

Изведнъж долните стъпала на стълбата се заклатиха. Волохов погледна нагоре и видя, че неговите доброволни помощници бързо се спускат от кораба. Той бързо тръгна към Фират — все пак трябва да ги спре, да ги помоли да почакаат, а той ще отскочи за таблиците, за книгите, те ще установят контакт, ще разменят... онова, което се полага да се разменя според теорията за контактите с хуманюиди. Фират ще помогне.

Но те го изпревариха. Старшият — сигурно бащата, макар че Волохов така и не се научи да го отличава от останалите, каза на Фират няколко отривисти, повелителни фрази. Момичето го изслуша с отпуснати ръце, навело ниско глава. След това те един по един се приближиха до Волохов и с дружески, малко плакатни усмивки отново го потупаха по рамото. И един след друг изчезнаха зад изумрудената пясъчна дюна.

— Край — рече Фират, — ти можеш да отлетиш. Корабът не е бил счупен. Той просто... не слушал. Но това свърши. Отлитай.

В гласа ѝ нямаше нито тъга, нито горест, тя се обърна и бавно тръгна към морето.

Волохов знаеше, чувствуваше, че не са го излъгали, че корабът е изправен той може веднага, още същата минута, да полети към Земята, а не можеше да направи това. Бялата фигурка бавно се отдалечаваше към морето и нещо не беше в ред, нещо не бе направил както трябва и сам, без да знае защо, извика: „Фират, почакай!“ — и се затича към нея.

Догони я до самата вода. Тя не се обърна на неговия вик.

— Почакай, Фират — каза той, като си поемаше дъх. — Така не бива наистина. Та нали аз сега ще отлети и ние може би никога вече няма да се видим...

Тя го гледаше спокойно. Е, какво пък, те наистина никога повече няма да се срещнат, но това не я безпокоеше. Какво я засяга?

— Почакай, Фират. Та ти даже не попита откъде съм аз. Може би твоят баща или пък тези, които бяха с него, все някога ще поискат да дойдат при нас, на Земята... на тази планета, където съм роден? Та нали вие можете това?

Фират бавно завъртя глава.

— Те всички са много заети. Там. — Тя махна с ръка по посока на материка, където се простираше жълтият град. — И там. — Тя

вдигна ръка нагоре, сочейки право към небето.

За първи път в нейния равен глас той почувствува едва доловим оттенък на горчивина — те всички са много заети.

— А, може би — ти, когато пораснеш?

Тя отново поклати глава.

— Твоята планета не ни трябва. Та вие даже не умеете... — тя не знаеше нужната дума. Защрака с пръсти, както правят хората, които искат да си припомнят нещо, и изведнъж изпод пръстите ѝ заизхвърчаха огромни, колкото голяма лилия, мъхнати снежинки. Те се стапяха, още не достигнали пясъка, а пръстите на Фират започнаха да придобиват бронзов оттенък — и изведнъж засвяткаха с нетърпимия блясък на истинско, чистопробно злато. Тя плесна с длани — и над пясъците се понесе оглушителният стозвучен удар на огромен гонг.

И веднага ръцете на момичето станаха предишните.

— Вие не можете така — тихичко, сякаш се извиняваше, промълви Фират. — Вие не можете...

— Да правим чудеса — подсказа Волохов. — Това ние наистина не умеем. И все пак, ако вие само можете — долетете при нас, на Земята. Чудеса у нас няма. Но ние имаме слънце, не такова като вашето — бледничко, като малка сребърна монетка. Не, нашето слънце е златно, като твоите длани преди пет минути, като цветче на глухарче, а цветчето на глухарчето е такова. — И той рисуваше на влажния и уплътнен пясък какво е това цветче и в тесните бразди на рисунката веднага се събираше вода. — То е жълто, рижо, нетърпимо.

Те вървяха тихо по тясната ивица, блискан от водата пясък, и Волохов все говореше и се навеждаше, и рисуваше нещо, и те в същия момент прекрачваха през тази рисунка и вървяха по-нататък, и той отново говореше за Земята, за нейните морета, които могат да бъдат всякакви — от пурпурни до млечнобели, за теменужените върхове на планините, за зелените лунни нощи над застиналите води на заспалите реки, за тънката нежнорозова прозрачност на предутринното небе, за изсечената бронзова пътечка, по която може да се дотича до самото слънце, ако то не успее да се скрие отвъд морето; той рисуваше по пясъка мънички, не по-големи от мишка кенгура, и огромни, големи, колкото патица калинки. В стройната редица на зодиакалните знаци се вклиняваха магьосническите пентаграми и морските звезди, и къдравите пънчета на актиниите, а съвсем-съвсем до водата, прикрил

муцунка с опашка, се сви на кълбо абстрактен котарак — така, във всеки случай, завърши опитът на Волохов да изобрази цялата наша Галактика. Микроскопичната точка, обозначаваща Земята, се приюти някъде в края, върху гърба на условния котак.

— Волохов — каза изведнъж момичето, спирайки се. Тя за пръв път се обръщаше непосредствено към него. — Не трябва. Тръгвай.

Да, разбира се, та така може да се говори и да се говори, и да се говори, но той нищо няма да измени. Никога повече няма да срещне Фират по пътя си. Земята не им е нужна, каза тя. Но това, че той така дълго ѝ разказва за Земята, върна неговата предишна увереност и сега, когато му оставаше само да се обърне и да тръгне към кораба, изведнъж престанаха да важат всичките тези нейни чудеса, разрязаният скафандър, златните длани и всичко останало. Тя беше просто босоногото момиче Фират, което той ще остави тук, край морето, на края на непознатата земя, за да него види повече никога. Волохов се наклони над нея и тя постъпи точно така, както би направило на нейно място всяко друго момиче от Земята — затвори очи.

Устните ѝ бяха изпръхнали и съвсем сухи. Такива изпръхнали и толкова сухи, че после му се поиска да ги докосне с пръст, да провери дали наистина са могли да бъдат такива. Но само прокара ръка по нейните разбъркани коси, отдели тънък дълъг кичур и го обви около мургавата шия. Тя така и не отвори очи.

Волохов отстъпи една крачка, обърна се и тръгна към кораба. Зад гърба му, без да помръдне, отпуснала ръце, все така, без да отвори очи, Фират стоеше. Слънцето стана синьосиво и без да достигне хоризонта, започна бавно да се разтваря в пепелявата мъгла, издигаща се насреща му от повърхността на изстиващия вечерен океан. Пясъкът под нозете им съвсем потъмня. Фират направи още няколко крачки и се спря. Не, не може да бъде така, не трябва да стане така, просто невероятно е да го не намери...

Тя се отпусна на колене и започна да шари с ръце по влажния пясък. Вълните безшумно се прокрадваха и я докосваха по пръстите. Чу стъпките едва когато те се приближиха съвсем. Тогава тя вдигна глава и видя баща си.

— Защо не се върна в града? — попита той.

Тя само поклати глава. Острите песъчинки болезнено се бяха врязали в коленете ѝ.

— Онзи — бащата посочи към дюнните, където през деня се възвишаваше матовият конус на кораба, — онзи отлетя ли?

Фират само наклони глава.

— Тогава какво има?

Фират, бавно стана.

— Защо го пусна, татко? — попита тя. — Как можа просто така да го оставиш? Как ти, мъдрият и опитният, знаещият всичко, не разбра, че това беше такъв човек, каквито сме ти и аз? За мене беше лесно да сбъркам, аз още знам толкова малко. Сметнах го за разумен звяр, точно такъв, каквито са всичките ми говорещи зверове, пък и той сам каза, че не умее... Той нарече това — да се правят чудеса. Той сам ми каза, че не умее да прави чудеса...

Фират заплака.

— А след това ми разказа за своята планета, от която е долетял, но аз не помня, съвсем не помня за какво говореше. Аз всичко разбирах тогава, но сега не помня нито една дума. Когато за пръв път го видях, аз се обърнах към него на езиците на десет звезди, но той не знаеше нито един от тях. Неговият кораб беше престанал да му се подчинява и аз помислих, че той просто не умее да го накара да бъде послушен. Мислех, че нищо не може, а той просто нищо не искаше...

— А какво може той? — попита внимателно бащата.

Фират още по-ниско отпусна глава.

— Когато дойде време да отлети, той се наклони към мене, сложи ръце на раменете ми и тогава слънцето, нашето малко бяло слънце, изведнъж стана огромно и съвсем златно, сякаш бе събрало в себе си всичкото злато на звездите. То бе толкова горещо и нетърпимо, че зеленият пясък на пустинята стана също златен като цветовете на когоройната, покриваща нашия град, а много далече, на самия хоризонт, се издигнаха невиджано високи планини, леки като облаци, с алени, сияещи върхове. Златото на ненашето слънце заля пустинята, но предишната зеленина на нейните пясъци не изчезна, а се събра в една огромна, неуловимо течаща река, която безшумно се вливаше в океана. Едно зелено светило, каквото нямаше на небето, се отразяваше в тази река. И нямаше в света, в целия този огромен свят, нищо, което да е останало предишното, татко!

— А какво стана после? — попита той.

— После това слънце угасна и настъпи нощ...

Вече беше съвсем тъмно и невидимите вълни се прокрадваха до нозете на Фират. Беше започнал приливът.

— Да се прибираме в къщи — неочаквано меко промълви бащата. — Да отлитаме.

— Не! — каза Фират. — Тук някъде, на пясъка, той ми нарисува как да намеря неговата звезда. На пясъка, до самата вода.

Тя протегна ръка и върху нейната мъничка длан пламна неярка зеленикава светулка. Тя я подухна, за да светне по-ярко, и издигнала над главата си своето малко чудо, тръгна нататък по влажната пътечка на гладкия, излизан от прилива пясък.

Публикувано в списание „Криле“, броеве 3,4/1983 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.